

Animaatio tarkoittaa henkiin herättämistä

Nick Parkin ohjaama Wallace ja Gromit -piirretty Väärät housut on voitannut palkintoja tukkutolkulla (mm. Tampereen lyhytelokuvajuhlien pääpalkinnon ja animaatio-Oscarin) ja kerännyt huimasti katsojia. Suomessa se on näytetty televisiossa ainakin kahdesti.

Wallacen ja Gromitin tekemisestä kertova näyttely oli esillä Tampereen lyhytelokuvajuhlilla keväällä. Leffan tuottaneen Aardman Animationsin tuotantoa esitettiin loppuunmyydyille katsomoille ja Wallace ja Gromit t-paidat loppuivat kesken. Festivaalilla vieraili myös Aardmanin toinen perustaja ja tuottaja Peter Lord. "David Sproxton ja minä olimme yhdessä koulussa ja aloimme tehdä animaatioita 15-vuotiaina lähinnä siksi, että meillä oli kamera. Ei meillä niin hirveää hintaa siihen hommaan silloin ollut. Minä piirsin sarjakuvia ja David halusi tehdä elokuvia. Ne sopivat hyvin yhteen", Peter Lord muistellee 70-luvun alkua.

"Viimeiset 15 vuotta on ollut yhtä animaatiobuumia. Kun me aloitimme, emme edes unelmoineet ammattilaisuudesta. Yliöimme talouslepää mainosten varassa. Aardman on tehnyt vuosien mittaan noin 120 mainosta. Niillä rahoitetaan laitteistot ja muu tuotanto."

"Englannissa on kaksi isoa tv-yhtiötä, jotka ostavat animaatioita. Vaikka ne maksavatkin hyvin, ilman mainoksia emme pärjäisi. Kun aloitimme Aardmanin, mainosten ohella lasten-tv oli ainoa paikka, jonne piirrettyjä pystyi myymään. Aikuisten animaatio alkoi menestyä 80-luvun alussa. Mei-

dän ensimmäisistä sellaisista töistämme maksettiin grafiikkana, ohjelmien kuvituksena."

"En tiedä, miten laatuanimaation britti-buumi alkoi, mutta jonkinlaisia valmiuksia on näyryntynyt olla, koska tekijöitä löytyi nopeasti paljon, kun Channel 4 alkoi sijoittaa aikuisten animaatioon. Luulen että elokuva- ja taidekouluissa oli innokkaita ja lahjakkaita ihmisiä. Itse löysin aikuisille suunnatut animaatiot, kun menin Zagreb'n festareille vuonna 1979", Peter Lord pohtii.

Englantilainen animaatio onkin jo vuosia edustanut maailman huipputasoa Channel 4:n ja BBC:n tilausten ansiosta. Monet parhaista töistä ovat Aardmanin tuottamia.

"Aardmanin tuotanto saattaa näyttää ulospäin yhtenäiseltä, mutta ei meillä ole mitään 'yhtiön linjaa'. Nick Park edustaa nykyistä toimintaideamme hyvin. Ohjaajat saavat tehdä taiteelliset työnsä itsenäisesti. Yhteistä koko porukalle on innostuksen ohella lähinnä aiheiden ammentaminen pohjimmitaan arkipäivän elämästä. Yleisesti ottaen tahdomme peilata tavallisten ihmisten elämää."

Ja siitähän Wallacen ja Gromitin huumori kasvaa. Hahmoina isäntä ja koira ovat hyvinkin tavallisia ja arkisenolaisia. Jokapäiväiset tilanteet kasvatetaan äärimmäisiin mittasuhteisiin, singotaan vaikkapa juuston puutteesta lähtevä tilanne kuuhan. Monet muut

Aardmanin piirretyt liikkuvat vielä arkisemmissä aiheissa.

"Nick tuli meille noin kymmenen vuotta sitten. Hän opiskeli National Film Schoolissa ja teki Grand Day Out -leffaa oppilastyönään. Nick teki kaiken yksin ja se olisi vienyt hänen loppuelämänsä. Ehdotimme että hän siirtyisi meille."

"Aardmanissa storyboard on leffan selkäranka, vaikka joidenkin muiden mielestä ne ovat rajoittavia. Lopullinen elokuva noudattaa storyboardia tarkkaan, vaikka se on usein piirretty jo pari vuotta aiemmin."

"Nick Park teki Väärin housujen storyboardin kokonaan yksin. Hänellä on niin tarkka ja valmis käsitys siitä, miltä kaikki näyttää, että storyboardissa on jo 90% kuvallisesta informaatiosta. Storyboard edustaa jo elokuvallista kertontaa."

Peter Lord ja David Sproxton perustivat Aardman-yhtiönsä Bristoliin vuonna 1976. Nykyisin sen leivissä on projekteista riippuen 70 henkeä. Aardmanissa suunnitellaan myös kokopitkän piirretyn tekemistä.

"Hassua, että koko menestyksemme perustuu muovailuvahalle, aineelle jota pidetään lasten leluina. Se on paras animaation väline, koska se on helppo saada liikkumaan. Uskoin pitkään, että me keksimme koko tekniikan. Vasta paljon myöhemmin minulle valkeni, että savea käytettiin jo 10- ja 20-luvuilla mykkäelokuvan aikaan."

"Animaatio-sana tulee latinasta ja tarkoittaa henkiin herättämistä. Ja siitä juuri minun mielestäni on kysymys. Vaatii todellista taitoa antaa pienelle muovailuvahan kappaleelle sielua. Se on paljon enemmän kuin pelkkää liikettä."

Wallacelle ja Gromitille tehdään jatkoa, puolittuntista pätkää nimeltä A Close Shave. Sen puuhan vuoksi Nick Park itse ei ehtinyt Tampereelle. Peter Lord ei ole ehtinyt yhtiönsä kiireiltä itse ohjaamaan kolmeen vuoteen.

"Kesällä ohjaan kymmenminuuttisen Channel 4:lle. Neuvottelemme myös pitkän elokuvan tekemisestä. Se ei luultavasti ole Wallacea ja Gromitia. Kaikki on vielä auki. Voi olla, että ohjaan sen yhdessä Nickin kanssa. Olemme neuvotteleet aika paljon Disneyn kanssa ja vähän Warnerinkin, mutta emme tiedä vielä kuka on yhteistyökumppanimme. Jos kaikki menee hyvin voisimme aloittaa loppuvuodesta." ●